

2020-3

5. august 2020

All. nr./notatnr.:

2020-702-0002-13

Sull./sagsbeh.: BKT/jh

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suussusiliiso-qarnissaanik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat eqqortinneqanngikkaluartoq annertusisamik paasissutissiinissaq isumaliutersuutigissallugu Naalakkersuisoqarfiup pisussaaffigaa

Innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiup itigartippaa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasaanik taakkununngalu akissutininik paasitinneqarnissani innuttaasup qinnutigisimavaa.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimannginnera Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinermut tunngavilersuutigaa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami allagaatit sulialluunniit pineqartup paasitinneqarfigiumasaasa taaneqarsimanissaat suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip nassataraa.

Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinera innuttaasup Ombudsmandimut naam-magittaalliuutigaa.

Ombudsmandip suliamik suliarinninneranut atatillugu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa suussusiliisoqarnissamik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngikkaluartoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasissutissiisoqaannassannginnerseq Naalakkersuisoqarfiup isummerfigisimanngikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngippat suliami allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu tunniussisoqarnissaanik apeqqut Naalakkersuisoqarfiup nalilersinnaanaguluunniit nalilertussaanngikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimannginneranik oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup qinnutigisaata akuersaarnegarnerata innuttaasup sulianik aalajangersimasunik Naalakkersuisoqarfiup tigummisaanik tamanik misissuataarinissaminut periarfissaqalernera nasatarerpiassagaa.

Naalakkersuisoqarfiulli annertusisamik paasissutissiisarnermik paasinninnera Ombudsmandip isumaqatiginngilaa. Ombudsmandip oqaatigaa annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaat eqqortinneqanngikkaluartoq naliliisoqarsinnaasoq. Oqartussasoq tamatuma saniatigut, qinnuteqartup tamanna piumasarippagu, annertusisamik paasissutissiinissap isumaliutersuutiginnissanut pisussaaffeqartuaannarpoq.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup qinnutigisaa annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik piumasaqaatitut isigisariaqartoq. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu pisussaaffeqarsimavoq.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiisoqar-nissanik isumaliutersuuteqarsimannginnera Ombudsmandip isorisarialit-tut isigaa.

Suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqissagaa innuttaasorlu allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinneqar-sinnaanersoq isumaliutersuutigissagaa Ombudsmandip inassutigaa.

(Oqaaseqaat 5. august 2020-meersoq, j.nr. 2020-702-0002)

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut imaattumik oqaaseqaateqarpoq:

1. Suut misissorpakka?

1.1. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusi-liisimanissamik piumasaqaatip naammassineqarsimannginneranik Naalak-kersuisoqarfiup naliliinera suliamik suliarinninninni isummerfiginiarlugu aala-jangerpunga.

Tamatuma saniatigut aalajangerpunga paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu i-natsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissu-tissiisarnermik tunngavik Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi isummer-figisimasariaqaraluarneraa aamma isummerfiginiarlugu.

Ajornartorsiutini matumani pineqartut assinginiq siusinnerusukkut nammi-neq sammisaqarsimanngikkaangama Danmarkimi atuakkiaasut Folketingillu Ombudsmandiata periaasia oqaaseqaatinni arlalitsigut aallaavigisarpakka, tassami Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngaviup Danmarkimi i-natsiseqartitsinikkut tunngavik pingaarnerusutigut assigimmagu. Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngavik Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngavimmit allaasoq isumaqaraangama tamanna oqaatigisarpara.

1.2. Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara Naalakkersuisoqarfiup allagaati-nik nalunaarsueriaasia oqaaseqaammi matumani isummerfiginngikkiga, taa-

matuttaarlu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq pi-sortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kapitalini 6-imil 7-imilu tunngavilersuisarneq il.il. naammagittaalliornissamullu ilitersuisarneq pillugit malittarisassanik naammassinnissimanersoq isummerfiginagu.

Tamatumani Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imil, 1. juni 2017-imeersumi § 14, imm. 1 innersuussutigaa, tassuunilu aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

2.1. Suussusiliisarneq annertusisamillu paasissutissiisarneq

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit § 4-mi ilaatigut annertusisamik paasissutissiisarneq (§ 4, imm. 1, oqaaseqatigiit aappat) aamma suussusiliisimanissaq (§ 4, imm. 3) pillugit malittarisassanik imaqarpoq. § 4, imm. 1, aamma imm. 3 imaattunik oqaasertaqarput:

”§ 4. §§ 7-14-imil ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut saniatigut allakkianik ingerlatsinermut oqartussaasumi allaffikkoortumik suliassamik ingerlatsinermut atatillugu apuussimallutilluunniit suliarineqarsimasunik paasitinneqarumalluni kinaluunniit piumasaqarsinnaavoq. Ingerlatsinermut oqartussaqaq annertunerusumik paasissutissiisinnaavoq nipangiussisimasussaataaneq il.il. pillugit malittarisassat allanik aalajangersaasimanngippata.

[...]

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput.”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq paasitinneqarumalluni qinnutigisami allakkiat sulialluunniit pineqartup paasiumallugit kissaatigisai oqaatigineqarsimassasut (suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaat). Qinnutigisarli suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaammik tamatuminnga naammassinnissimanngikkaluarpalluunniit oqartus-

saasut allagaatinik paasissutissiinissaannut aporfissaqanngilaq (annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik), oqartussaasut taamaaliornikkut paasissutissanik nipangiussisussaataitaaneq il.il. pillugit malittarisassanut ilaatinneqartunik tunniussinngippata. Tamanna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaata nassataraa.

Taakkua saniatigut Folketingip Ombudsmandiata 2009-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 17 tulluila aamma Folketingip Ombudsmandiata 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 598 tulluila innersuussutigaakka.

2.1.1. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaat eqqarsaatigalugu ilaatigut uku inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarput:

”Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartup oqartussaasumut susassaartumut saaffiginnissuteqannginnermini suliaq allagaatilluunniip piuneranik ilisimasaqarnissaa aalajangersakkap malitsigaa. Imaanngilarli allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq suliaq sumut attuumassuteqarnerata taaneqarsimannginnera kisiat innersuussutigalugu oqartussaasup itigartissinnaagaa, oqartussaasup suliaq allagaatilluunniit paasisaqarfigerusutat allatigut suussusersisinnaappagit. (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq) [MALUGIUK – Inatsit pillugu oqaaseqaatit kalaallisuuanni ilaanngilaq, naak qallunaatuuani ilaagaluartoq.]

Suliaq allakkialluunniit suussusiisa nalunaarsimanissaannik piumasaqarneq ilaatigut isumaqarpoq allaffeqarfimmi oqartussaasut journaliutaat misissuataarlugit suliasat allakkiartaannik paaserusussinnaasanik ujarlerumasoqarsinnaanngitsoq.

Aalajangersagaq aamma periarfissiinngilaq suliata aalajangersimasut tamaasa sulialluunniit piffissami aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissuataarnissaannut.”

Ingerlatsinerimi inatsiseqartitsineq pillugu atuakkiaasuni naatsorsuutigineqarparpoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-p suliaq pi-

neqartup suussusilerneqarsimanissaanik piumasagaatit kinaassusersiortoq kinaassusersiortuunngitsorlu imarigai.

Kinaassusersiortumik piumasagaat suliap allagaatilluunniit piunerata oqartussaasumut pineqartumut saaffiginninneq sioqqullugu ilisimaneqarneqartariaqarneranik ilisarnaateqarpoq.

Kinaassusersiunngitsumik piumasagaatip manna nassataraa, tassalu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq paasissutissanik ilaatigut oqartussaasup nalunaarsueriaasia malillugu oqartussaasup suliamik allagaammilluunniit paasisaqarfigineqarusuttumik ujarlernerani atugassatut pisariaqartunik imaqassasoq.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi aalajangersagaq qinnuteqaatip ajornanngitsumik suussusersineqarsinnaanissaa pineqarluarpalluunniit allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik itigartitsinissamut tunngavissiisoq taamatuttaaq naatsorsuutigineqarpoq, pissusiviusut eqqarsaatigalugit sulianut aalajangersimasumik amerlassusiligaanngitsunut paasitinneqarsinnaatitaanermik ammaassinissamik siunertaqarpat.

Justitsministereqarfiup paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuusiani 3. november 1986-imeersumi imm. 17, John Vogterip atuakki-aani "Offentlighedsloven med kommentarer"-mi aappasaanik naqitertinneqartumi (1992-imeersumi) quppernerit 93 tullialu pingajussaanillu naqitertinneqartumi (1998-imeersumi) quppernerit 126 tullialu aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi 1510/2009-mi quppernerit 387 tullilul aammattaaq innersuussutigaaq.

2.1.2. Annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-mi oqaaseqatigiit aappaasigut inatsimmi aalajangersarneqarpoq. Taamatut tunngaveqarnermut tunuliaqtaasut eqqarsaatigalugit inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarput:

”Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumi malittarisassat killiliinngillat oqartussat namminneq naliliinermikkut paasissutissanik inatsimmi pisaaffiliinermi annertunerusumik tunniussinissaminut, matumani allatut ilusiliiluni paasissutissiineq ilanngullugu. Apeqqut taanna ilaanni nalornisoortitsisarmat siunnersuutigineqarpoq ”annertunerusumik paasissutissiisinaanermut” tunngasoq inatsimmi erseqqivissumik ilanngunneqassasoq. Paasissutissanilli taamaattunik tunniussisinnaaneq nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassanit killiliiffineqarpoq.”

Ingerlatsinermik inatsiseqartitsineq pillugu allaaserisani aalajangersimasumik naatsorsuutigineqartarpoq oqartussaasut taamatut qinnuigineqarunik paasissutissat kissaatigineqartut tunniunneqarnissaannik tamatigut isumaliutersuuteqartarnissaat annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngaviup inatsisitigut aalajangersarneqarnerata malitsigigaa.

Qinnutigisamik piumasaqaat eqqortinneqarsimasinnaavoq, naak allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq annertusisamik paasissutissiinissaq oqartussaasup isumaliutersuutigissagaa piumasaqaammik erseqqivissumik imaqanngikkaluartoq.

Folketingip Ombudsmandiata 1999-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernemi 545-mi tulliinillu oqaatigaa oqartussaasup allagaataanik, naak allagaatit oqartussaasup paasinninnera malillugu oqartussaasup iluani sulinermi allagaatitut isigineqartariaqaraluartut taamalu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartuni aallaavittut ilaatinneqanngikkaluartut, paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq annertusisamik paasitinneqarumalluni qinnutigisatut isigineqarsinnaasoq. Tamanna qinnuteqartup oqartussaasumi suliarinneriaatsip ilaanik tamanik paasitinneqarumalluni qinnuteqarsimaneranik kiisalu qinnuteqartoq allagaatinik pineqartunik paasitinneqarsinnaanngitsoq oqartussaasoq suli isumaqarpat oqartussaasup tunngavilersuinissaanik kingusinnerusukkut qinnuteqaqqissimaneranik pissuteqarpoq. Taamaalilluni qinnuteqarsimanissamik piumasaqaat atituumik paasisariaqarpoq tamatumalu qanoq paasineqarnissaa pisumi pissutsit pineqartut aallaavigalugit nassuiarneqartariaqarluni.

Immikkut siunnersortip Lili Rasmussenip "Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut" qulequtsiullugu allaaserisaa 2015-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqartoq kiisalu allaffeqarfiup pisortaata Lisbeth Adserballep allaaserisaa Folke-tingip Ombudsmandiata 2009-mi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerna 55-imi tulliinu ilanngunneqartoq aammattaaq innersuussutigaaq. Taakkua saniatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu isumaliutissiisummi 857/1978-imi qupperneq 69, Jon Andersenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi siullermik naqitertinneqartumi (1994-imeersumi) quppernerit 265 tullialu aamma appasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 392 tulliilu innersuussutigaaq.

3. A-p paasinninnera

A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni Naalakkersuisoqarfimmut qinnuteqaammini 12. juli 2018-imeersumi oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat taakkunungalu akissutit Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasai akissutigisimasaalu pillugit paasitinneqarusulluni.

A-p Naalakkersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut e-mailimi 17. juli 2018-imeersumi ilaatigut makku oqaatigai:

"Qinnutigisara akissuteqarfigisinnaassagussiuk naammattumik erseqqissuseqanngitsoq isumaqatiginngilara.

Qinnutigisara erseqqissarneqarsimavoq piffissami taaneqartumi allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat pillugit aalajangiinerit immikkut taasimagakkit, taamalu sammisaq piffissarlu erseqqissarneqarsimallutik.

Suussusiliisimanissamik piumasaqaat naammassineqarsimanersoq oqartussaasumit aalajangersimasumik nalileneqartassasoq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu Justitsministereqarfiup ilitersuusiani nr. 9847-mi 19. december 2013-imeersumi imm. 4.3.1-mi atuarneqarsin-

naavoq. Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip pingaarnertut siunertaraa piffissap akissuteqarnermut oqartussap atugassaata naapertuuttuunissaa.

Naliliinermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu allagaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinerit pineqartut kikkussusiinik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikkaluartoq Naalakkersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pineqartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimananngilaq.

[...]

Illassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq

Paasissutissat taakku peqatigiilluta qanoq pissarsiarisinnaanerivut uannut oqaloqatiginnissutiginiissat kissaatigigukku allagaatinik paasitinneqarumallunga qinnutigisama tunuartinnaasanut piareersimavunga.

Qulaani taaneqartunut akissutissat qilanaaraara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup uannut oqaaseqaataa 5. marts 2020-meersoq pillugu oqaaseqaammini A-p ilaatigut makku oqaatigai:

”Naalakkersuisoqarfiup pisortaata ilanngullugu innersuussutigaa allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisara akuerineqarsinnaanngitsoq, qinnuteqaat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamut piumasaqaammik naammassinnissimanngimmat. Tamatumunnga Justitsministereqarfiup ilitersuusiaanit nr. 11678-imit 3. november 1986-imeersumit qulequtaaqqami 17-imi immikkoortoq siulleg issuarpaa. Ombudsmandimut malugeqqussavara ilitersuummi qulequtaaqqami tassani immik-

koortumi kingusinnerusumi Naalakkersuisoqarfiup pisortaata issuarsimanngisai suliamulli matumunnga attuumassutillit aamma uku atuarneqarsinnaammata:

"Taanna malillugu arlaata allagaatinik paasitinneqarnissamik kissaateqartup oqartussamut susassaqartumut saaffiginnissuteqannginnermini suliap piunera-nik pinngitsoorani ilisimasaqalaarnissaa piumasaqaatigineqarsinnaavoq. Taa-maalilluni ingerlatsivik pisussaaqqeqanngilaq suliat aalajangersimasunut tun-ngasut tamaasa imaluunniit suliat piffissami aalajangersimasumi nalunaarsor-neqarsimasut tamaasa misissuataarneqarnissaannut periarfissaqarnissamik qinnuteqaatit akuerineqartarnissaannut. Tusagassiorfiilli taamatut qinnuteqar-pata qinnuteqaat nalinginnaasumik akuerineqartariaqarpoq, nipangiussisussaa-titaaneq il.il. pillugit malittarisassani allatut aalajangersaasoqarsimanngippat."

Tamanna tunngavigalugu soqutiginninneralu tusagassiortut soqutiginninnerannut assersuunneqarsinnaammata paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 imaaliiallaannaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisannut itigar-titsissutitut tunngavigineqarsinnaanngitsoq tunngavissaatippara." (Ombuds-mandeqarfimmi nutsigaavoq)

4. Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinnermini 16. juli 2018-imeersumi ilaatigut makku oqaatigai:

"E-mailitigut 12. juli 2018-imeersutigut allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnu-teqaatit taakkunungalugu akissuteqaatit Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2016-ip kingorna tigusimasaanut akissuteqarfigisimasaanullu takussutissiamik tunineqar-nissannik qinnuteqarputit, takussutissiamillu taamaattumik peqannginneranik ili-simatikkakkit 1. januar 2017-ip kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatinik Naalakkersuisup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu paa-sitinneqarumallutit qinnuteqarputit.

[...]

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi aalajangersarneqar-poq "qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaati-gisaa oqaatigineqarsimassa[soq]". Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip tama-

tuma malitsigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip paasissutissanik naammattunik imaqaarnissaa, oqartussap qinnuteqaammik tigusaqartup suliaq allagaatilluunniit pineqartut paasisaqarfigerusutat suussusersisinnaassappagit.

Aalajangersagaq pillugu nassuiaatini oqaatigineqarpoq, "aalajangersagaq taanna periarfissiinngi[tsoq] suliasat aalajangersimasut tamaasa suliassalluunniit piffissami aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissuataarnissaannut".

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piumasaqaat naammassisimannigikkaa, taamaattumillu taanna itigartittariaqarpara.

Qinnuteqaatit suliat aalajangersimasut suussusersineqarsinnaalersillugit erseqqisarsinnaagukku qinnuteqaammik nutaamik nassiussinissannut tikilluaqqusaavutit." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup 5. marts 2020-mi uannut oqaaseqaammini ilaatigut makku oqaatigai:

"Annertusisamik paasissutissiisarneq

Naalakkersuisoqarfiup naliliinera tassaavoq A-p qinnuteqaataani suussusersisimannissamik piumasaqaammik naammassinissimannitsoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit) § 4, imm. 3 pillugu nassuiaatini allassimavoq "Aalajangersakkap kinguneraa allagaatinik paasitinneqarusuttup oqartussaasumut pineqartumut saaffiginninnginnermini suliap allagaatilluunniit pigineqarneri ilisimasimassagai. (...) Aalajangersagaq aamma sulianik aalajangersimasunik tamanik imaluunniit sulianik piffissami aalajangersimasumi toqqorterneqarsimasunik tamanik misissuinissamik pisinnaatitsinngilaq."

Justisministereqarfiup ilitersuusiaani nr. 11687 af 03/11/1986-imi, immikkoortuni 17-19-imi § 4, imm. 3-mi allassimavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip imarissagai "qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput."

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutersuummi 325/1963-imeersumi qupp. 64-imi aamma allassimavoq "paasissutissiinermi taamaallaat pineqarsinnaapput allagaatit 'suliami taaneqartumi takuneqarusuttumut' tunngasuinnarnut tunngasut. Aalajangersakkami pitsaaliorni-arneqarpoq pisortat ingerlatsiviannut arlaat saaffiginnippat allagaatinik imminermut soqutiginaateqarsinnaasunik ilisimaneqarani ujarlilernissaa".

Taakkua saniatigut Folketingip Ombudsmandiata FOB 2003-mi aalajangiinera innersuussutigineqarpoq, tassani Ombudsmandi oqaaseqarpoq oqartussaasut suliaq aalajangersimasooq pillugu allagaateqarnerisa ilisimanerat naammanngitsoq allagaatinik paasinnikkumasup allagaatit pineqartut siumungaaq ilisimappagit paasitinneqarnissamik piumasaqaatinik naammassinninnertut isigineqarnissaanut.

Allakkanik suussusersinissamik piumasaqaatinik naammassinnittoqarsimanngimmat A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataanik Naalakkersuisoqarfik nassaarsinnaasimanngilaq. Allagaatit takujumaneqartut Naalakkersuisoqarfiup suussusersinnaanngimmagit annertunerusumik paasissutissiinissani Naalakkersuisoqarfiup isumaliutiginnilaa. Aalajangiinermi tamanna ersarinnerusimanngimmat Naalakkersuisoqarfiup ajuusaarutigaa."

5. Uanga naliliinera

5.1. Allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisaaq suliaq allagaatilluunniit paasisaqarfigerusutat suunerisa taaneqarnerannik imaqassaaq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3.

Tassa ilaatigut imaappooq sulianik aalajangersimasunik Naalakkersuisoqarfiup pigisaanik tamanik paasitinneqarnissaaq piumasarineqarsinnaanngitsoq, tak. qulaani imm. 2.1.1-imi taaneqartut.

A suliat allagaatilluunniit allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami pineqartut Naalakkersuisoqarfimmi piunerannik ilisimasaqareersimasooq A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataani 12. juli 2018-imeersumi Naalakkersuisoqarfimmilluunniit tamatuma kingornatigut allaffigeqatiginnittarsimanerani allagaasuni takuneqarsinnaanngilaq.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq A-p qinnutigisaanik akuerinninnerup mannarpiaq nassatarissagaa, tassalu A sulianik aalajangersimasumik pissusilinnik Naalakkersuisoqarfiup pigisaanik tamanik misissuinissaminut periarfissaqalissasoq.

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataa paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaammik eqqortitsisuunngitsoq Naalakkersuisoqarfiup naliliinerata tamanna tunngavigalugu oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinngilaanga.

5.2. Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataa 5. marts 2020-meersoq imatut paasivara, tassalu Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaasoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngippat Naalakkersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliisinnaanngitsoq naliliissanngitsorluunniit.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-mi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasissutissiisinnajaannartoq, taamaaliornermigut paasissutissanik nipangiussisusaatitaaneq il.il. pillugit malittarisassani pineqartunut ilaatinneqartunik tunniussinngikkuni. Qulaani imm. 2.1-mi allaaserisattut tamanna aamma atuuppoq, qinnutigisap paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaat eqqortissimanngikkaluarpaguluunniit.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup suussusiliisoqarsimanissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimanngippat annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliisinnaanani isumaqarnera ilalersinnaanngilara.

5.3. Oqartussaasoq qulaani imm. 2.1.2-mi oqaatigisattut pisussaaffeqarpoq tamanna qinnutigineqarpat annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu.

Naalackersuisoqarfiup allagaatit pineqartut paasissutissiissutigissagai A-p Naalackersuisoqarfimmut erseqqivissumik qinnutigisimanngilaa, naak Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaagaluartoq allagaatit taakku paasitinnerqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 tunngavigalugu naammattumik suussusilerneqarsimasutut isigineqarsinnaanngitsut.

A-lli Naalackersuisoqarfik 12. juli 2018-imi qinnuigaa "suliame allagaatinik paasitinnerqarumalluni qinnutigisamik Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2017-imi tigusarsimasaanik taakkunungalu akissutigisarsimasaanik" paasitinnerqarumaluni.

A-p Naalackersuisoqarfik allagaatinik taakkuninnga paasitinnerqarumalluni 17. juli 2018-imi qinnuigeqqippaa. A-p tamatumunnga atatillugu ilaatigut oqaatigaa allagaatit qinnutigisami pineqartut pillugit ilassutissatut paasissutissat piumagini, kiisalu oqaatigalugu paasissutissat pisariaqartut qanoq iliorluni pissarsiarisinnaagini Naalackersuisoqarfiup oqaloqatigiumappani allagaatinik paasitinnerqarumalluni qinnutigisami tunuartinnissanut piareersimalluni.

Uanga tamanna tunngavigalugu paasinninnera unaavoq A-p qinnutigisai annertusisamik paasissutissiisoqarnissamik qinnutigisatut isigisariaqartut. Taamaattumik Naalackersuisoqarfik matuma isumaliutersuutiginissanut pisussaaffeqarsimavoq, tassalu A-p allagaatinik paasitinnerqarumalluni qinnuteqaataa akuersaarneqarsinnaanersoq, naak qinnuteqaat taanna paasitinnerqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaammik eqqortitsisuunngikkaluartoq.

Taamaattumik A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu allagaatinik paasitinnerqarsinnaanersoq Naalackersuisoqarfik isummersimanngimmat tamanna isorisariaqartutut isigaara.

Suliaq A-mut tunngasoq Naalakkersuisoqarfiup suliareqqissagaa A-lu allagaa-tinik pineqartunik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinneqarsinnaanersoq isumaliutersuutigissagaa inassutigaara.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara inassutigisara Naalakkersuisoqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Allakkat ukua assilinerat A-mut nassiuppara.

SULIAP INGERLASIMANERA

Allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisanut akissutinullu 1. januar 2016-ip kingornatigut Naalakkersuisoqarfiup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu allaganngorlugit takussutissiamik A e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut qinnuteqarpoq.

Naalakkersuisoqarfik A-mut e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut allappoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat Naalakkersuisoqarfiup kisitsisitigut paasissutissiarineq ajorai, taamaattumillu Naalakkersuisoqarfik takussutissiamik A-p ujartugaatut ittumik peqanngitsoq.

A e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut ilaatigut imatut akivoq:

“Taamaattoqarpat allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat qinnutigisanullu akissutit Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasai akissuteqarfigisimasaalu pillugit paasitinneqarumallunga qinnuteqarpunga. Taamatuttaaq taamaattoqassappat allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat ingerlasut suli aalajangiivigineqanngitsut pillugit paasitinneqarumallunga qinnuteqarpunga.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfik 16. juli 2018-imi ilaatigut imatut akivoq:

“Allagaatinik paasitinneqarumallutit e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut qinnutigisat taakkunungalugu akissutit Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2016-ip kingornatigut tigusimasaanut akissuteqarfigisimasaanullu takussutissiamik tunineqarnissannik qinnuteqarputit, takussutissiamillu taamaattumik peqannginneranik ilisimatikkakkit 1. januar 2017-ip kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik Naalakkersuisoqarfiup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu paasitinneqarumallutit qinnuteqarlutit.

[...]

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq “qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kisaatigisaa oqaatigineqarsimassaaq”. Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip ta-

matuma malitsigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip paasissutis-
sanik naammattunik imaqaarnissaa, oqartussap qinnuteqaammik tigusaqartup su-
liaq allagaatilluunniit pineqartut paasisaqarfigerusutat suussusersisinnaassappa-
git.

Aalajangersagaq pillugu nassuiaatini oqaatigineqarpoq, "aalajangersagaq taanna
periarfissiinngilaq suliaassat aalajangersimasut tamaasa suliaassalluunniit piffissami
aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissuataar-
nissaannut".

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piumasaqaat
naammassisimanngikkaa, taamaattumillu itigartittariaqarlugu.

Qinnuteqaatit erseqqissarsinnaagukku suliat aalajangersimasut suussusersineqar-
sinnaalersillugit qinnuteqaammik nutaamik nassiussinissannut tikilluaqqusaavu-
tit." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A Naalakkersuisoqarfimmut 17. juli 2018-imi imatut allappoq:

"Qinnutigisara akissuteqarfigisinnaassagussiuk naammattumik erseqqissuseqan-
ngitsoq isumaqatiginngilara.

Qinnutigisara erseqqissarneqarsimavoq piffissami taaneqartumi allagaatinik paa-
sitinneqarumalluni qinnutigisat pillugit aalajangiinerit immikkut taasimagakkit,
taamalu sammisaq piffissarlu erseqqissarneqarsimallutik.

Suussusiliisimanissamik piumasaqaat naammassineqarsimanersoq oqartussaasu-
mit aalajangersimasumik nalilernerqartassasoq pisortat ingerlatsinerat pillugu paa-
sitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu Justitsministereqarfiup ilitersuusi-
aani nr. 9847-mi 19. december 2013-imeersumi taamaalilluni atuarneqarsinnaa-
voq. Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip pingaarnertut siunertaraa piffissap a-
kissuteqarnermut oqartussaasup atugassaata naapertuuttuunissaa.

Naliliinermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu alla-
gaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinernik
pineqartunik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikkaluar-
toq Naalakkersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pine-

qartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimananngilaq.

Isumaqarpunga oqaaseqaatinut innersuussinerpit isummat ikorfartunngikkaa, tasami qinnutigisara suliat suussusiisa piffissallu oqaatiginerisigut sunarpiaanersoq erseqqissarakku.

Kiisalu isumaqarpunga naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitersuinerit naammangitsoq. Aalajangiinerit inaarutaappat tamatumunnga inatsisikkut tungavigisaq nalunaartariaqarpat kiisalu Inatsisartut Ombudsmandiata oqaaseqaataanik pissarsinissamut eqqartuussivikkullu misiliisitsinissamut periarfissat ilitersuutigalugit.

Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq

Peqatigiilluta paasissutissat taakku qanoq pissarsiarisinnaanervut uannut oqaloqatiginnissutiginiissaat kissaatigigukku allagaatinik paasitinneqarumallunga qinnutigisama tunuartinneqarnissaanut piareersimavunga.

Qulaani pineqartunut akissutissat qilanaaraara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfik 19. juli 2018-imi ilaatigut imatut akissuteqarpoq:

”Aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq aalajangiusimaneqartoq sutigut tamatigut innersuussutigisinnaavara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p ilaatigut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq pilugu naammagittaalliuut 16. oktober 2018-imi ullulerneqarsimasoq uannut 17. oktober 2018-imi nassiuppaa. A-p naammagittaalliummi ilaatigut makku oqaatigai:

”- Allagaatinik paasissutissiinermi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi killissaliunneqartumi taamaallaat oqartussaasup atugassiissutininik atuinerisiginiarneqarsimasooq taamalu allagaatinik paasitinneqarumalluni ataatsimut qinnutigisat killilerneqarneranni atugassiissutininik atuineq kisimi tunngavilersuutigineqarsinnaasooq.

- Naalakkersuisoqarfiit ingerlalluakannersumik nalunaarsueriaaseqaruninik ujarliuteqarunillu qinnutigisara atugassiissutininik suliarineqartumut naapertuuttoq sinnerlugu atuisoqanngikkaluartoq akisinnaasariaqarpaat. Suliat uannut namminermut tunngasut paasisaqarfiginiannnginnakkit suliani pineqartut kikkuussusiinik ilisarnarunnaarsaanissaq suliakkersuutaasariaqassanngilaq. Paasissutissat allat nipangiussisussaataaernerup ataaniittut allagaatinit uannut tunniunneqarnissaat kissaatisannit peerneqareersimasariaqarput, tassami paaserusutakka tassarpiaammata suliami allagaatinik paasitinneqarumanerit pillugit aalajangiinerit, taamaattumillu paasissutissanik nipangiusimaneqartussanik piaaneq pereersimasariaqarluni.

- Allagaatinik paasitinneqarumanermik qinnutigisaaq ilisimatusarnermik siunertaqartoq uangalu ilisimatusartutut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik pineqartuninik immikkut soqutigisaqartuusunga, taamaattumillu Naalakkersuisoqarfik akissuteqarnissamut atugassiissutininik amerlanerusuninik immikkoortitsisariaqartut.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfimmut 30. oktober 2018-imi allappunga suliamilu allagaatit tamaasa nassiateqqullugit qinnuigalugu.

Allagaatit qinnutigisama ilaat Naalakkersuisoqarfiup 6. november 2018-imi uannut nassiuppai. Allagaatit sinnerisa tiguneqarnissaannik qinnutigisara aalajangiusimaneriga Naalakkersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu apeq-qutigaa.

Naalakkersuisoqarfiup 6. november 2018-imi apeqquteqaataa 8. november 2018-imiG akivara, qinnutigisaralu aalajangiusimagiga uppersarlugu.

Suliami allagaatit qinnutigineqartut amigaataasut Naalakkersuisoqarfiup 15. maj 2019-imi uannut nassiuppai.

Naalackersuisoqarfimmut 6. november 2019-imi ilaatigut ima allappunga:

”Suliami allagaatit Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup (matuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussap) uannut allakkatigut 6. november 2018-imeersutigut e-mailikkullu 15. maj 2019-imeersukkut nassiussai massakkut misissoreerpakka.

1. Isumaqarpunga suliaq aalajangiiffigisinnaassagukku paasissutissat pisariaqartut suli piginagit, taamaattumillu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

(....)

Naalackersuisoqarfik pingaartumik qinnuigaara tulliuttuni oqaatigineqartut isummerfigeqqullugit.

1.1. A-p uannut naammagittaalliuutaa imatut paasivara annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaanini Naalackersuisoqarfiup (aamma) isummerfigissagaa A-p kissaatigigaa.

A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaasoq Naalackersuisoqarfiup isummerfigisimaneraa Naalackersuisoqarfiup A-mut aalajangiinerani 16. juli 2018-imeersumi erseqqivissumik takuneqarsinnaanngilaq.

Taamaalilluni Naalackersuisoqarfik A-mut allappoq ”Naalackersuisoqarfiup paasininnera unaa[s]oq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piumasaqaatit eqqortinngikkai, taamaattumillu itigartittariaqarpara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi (matuma kingornatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 4, imm. 3 imaattunik oqaasertaqarpoq:

”Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput.”

A aalajangiineq tigoreerlugu Naalakkersuisoqarfimmut e-mailikkut 17. juli 2018-imeersukkut ilaatigut imatut allappoq:

“[n]aliliinermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu allagaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinerit pineqartunik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikaluartoq Naalakkersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pineqartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimananngilaq.

[...]

Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagsiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup A e-mailikkut 19. juli 2018-imeersukkut akivaa aalajangiineq 16. juli 2018-imeersoq aalajangiusimaneqartoq Naalakkersuisoqarfiup “pingaarnerusutigut” innersuussutigisinnaagaa.

Tamanna imatut paaseqqaarpara Naalakkersuisoqarfiup manna isumaliutersuutigisimagaa, tassalu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliineq pillugu piumasaqaat eqqortinneqarsimanngitsoq Naalakkersuisoqarfik naliliigaluartoq A allagaatinik paasitinneqarsinnaanersoq Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimagaa. Naliliinermili tamatumani suna Naalakkersuisoqarfiup pingaartillugu isiginiarsimaneraa paasiuminaatsippara.

Oqaatigineqartutut uanga paasinneqqaarnera unaammat A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu allagaatinik paasitinneqarsinnaanersoq Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimagaa, Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara taamaanngippat tamanna pillugu sukumiinerusumik nassuiaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara qulaani oqaatigine-

qartut suliap suliareqqinnissaanut tamatuminngalu A-mut nalunaaruteqarnissamut Naalakkersuisoqarfik pissutissaqalersinneraat paasissutissiissutigeqqullugu. Suliap suliareqqinnissaanut pissutissaqartoq Naalakkersuisoqarfik isumaqarpat taanna qinnuigaara allakkani ukunani apeqqutit sinneri puigunnaqqullugit.

A suliami allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinneqarsinnaasoq Naalakkersuisoqarfik naliliippat taanna qinnuigaara taamatut naliliinermi suut pingaartillugit isiginiarsimanerlugit sukumiinerusumik nassuiaqqullugu.

Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara A-p ilisimatusartut atorfeqarnerminik oqaatigisaata Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnerani qanoq sunniuteqarsimanera pillugu sukumiinerusumik nassuiaateqaqqullugu.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi makku aalajangersarneqarnerat Naalakkersuisoqarfimmut malugeqquara:

“§§ 7-14-imi ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut saniatigut allakkianik ingerlatsinermut oqartussaasumi allaffikkoortumik suliasamik ingerlatsinermut atatillugu apuussimallutilluunniit suliarineqarsimasunik paasitinneqarumalluni kinaluunniit piumasaqarsinnaavoq. Ingerlatsinermut oqartussaannertunerusumik paasissutissiisinnaavoq nipangiussisimasussaataitaaneq il.il. pillugit malittarisassat allanik aalajangersaasimanngippata.”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pillugit oqaaseqaatinik makku erserput:

“Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumi malittarisassat killiliinngillat oqartussat namminneq naliliinermikkut paasissutissanik inatsimmi pissaaffiliinermi annertunerusumik tunniussinissaminut, matumani allatut ilusiliilluni paasissutissiineq ilanngullugu. Apeqqut taanna ilaanni nalornisoortitsisarmat siunnersuutigineqarpoq “annertunerusumik paasissutissiisinnaanermut” tunngasoq inatsimmi erseqqivissumik ilanngunneqassasoq. Paasissutissanilli taamaattunik tunniussisinnaaneq nipangiussisussaataitaaneq il.il. pillugit malittarisassanit killiliiffigineqarpoq”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit piumasaqaatit minnerpaaffii aallaavigalugit inatsisaavoq, tassami allagaatit paasissutissallu suut annikinnerpaaffiattut paasissutissiissutigissallugit oqartussaasut pisussaaffeqartut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarmat. Annertusisamik paasissutissiineq tamanna aallaavigalugu isumaqarpoq (naak aalajangersakkanut oqaasertaliussani "-sinnaavoq" atorneqaraluartoq) oqartussaasut – suliani tamani paasissutissiinissamik itigartitsiviusuni – suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnerminni annertusisamik paasissutissiinerup isumaliutersuutiginnissaanut pisussaaffeqartut.

Justitsministereqarfiup pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Danmarkimi inatsit (lov om offentlighed i forvaltningen) pillugu ilitsersuusiaanit nr. 11687-imit, 3. november 1986-imeersumit makku erseput:

"Oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinnittup qinnutigisaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatitsinngitsoorsinnaaneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit itigartinneqassanersoq kisiat isumaliutersuutigisariaqanngilaa, aammali pingaartumik nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliami allagaatinik paasissutissiisoqarnissaanut akornutissaqarnerisik isumaliutersuutigisariaqarlugu. Taamaattumik allagaammi paasissutissat isertuussassaannippata suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq oqartussaasup nalinginnaasutigut akuersaartariaqarpaa, taamaaliornissaminut pisussaaffeqanngikkaluarluni." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit taamani Danmarkimi ingerlatsineq pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit 1987-imeersoq aallaavigalugu suliarineqarsimavoq, tamannalu innersuussininnut tunngaviuvoq.

Immikkut siunnersortip Lili Rasmussenip allaaserisaa "Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut" 2015-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqartoq aamma innersuusutigaara.

1.2. A-p uannut naammagittaalliummini aammattaaq oqaatigaa "Naalakkersuisoqarfiit - ingerlalluakannersumik nalunaarsueriaaseqarunik ujarliuteqarunillu qin-

nutigisara atugassiissutitik suliarineqartumut naapertuuttoq sinnerlugu atuisoqanngikkaluartoq akisinnaasariaqarpaat.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Malugaara Naalakkersuisoqarfiup suliami allagaatinik uannut 6. november 2018-imi nassiussinnerminut atatillugu ilaatigut makku oqaatigisimagai:

“Naalakkersuisoqarfik tassunga atatillugu oqaaseqaateqassaaq Naalakkersuisoqarfik nalunaarsuiffimmini, tassalu journalsystemimi, sulianut takunnissinnaatitaanermut suliarineqartunut immikkut normoqartitsilluni nalunaarsuineq ajor-mat, taamaalillunittaaq sulianut takunnissinnaatitaanermut attuumassuteqar-tunut qanoq normoqartinneqarneri takuneqarsinnaanatik. Piffissami 1. januar 2017-imit 12. juli 2018-imut Naalakkersuisoqarfimmit aalajangiiffigineqartut tamaasa takunnissinnaatitaanermut qinnuteqaatit suussusersineqassappata Naalakkersuisoqarfiup sulianik nalunaarsuinikkut aaqqissuusseriaasiani, tassa sagsbehandlingssystemiani, tamakkiisumik misissueqqissaartoqartariaqas-saaq. Tamannalu suliner-mik annertuumik pisariaqartitsissaaq.”

Qulaani oqaatigineqartut A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarneranut aamma sunniuteqarsimanersut paasiuminaatsippara.

1.3. Naalakkersuisoqarfik sulianik suliarinneriaatsimini oqaatsit ataasiakkaat, soorlu “aktindsigt”, atorlugit ujarlernissaminut periarfissaqarner-soq tamatumunnga uiggiullugu aamma paasiuminaatsippara.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Naalakkersuisoqarfiup suliamik qarasaasiak-kut suliarinneriaasiani oqaatsit allagaatip aqqani, qulequtaani oqaasertaani assigisaa-niluunniit ilaasut atorlugit ujarlernissamut periarfissaqarner-soq sukumiinerusumik nassuiaqqullugu. Taamaattoqarpat Naalakkersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara taamatut ujarlersimaners-q, soorlu oqaatsit “aktindsigt” aamma “aktindsigtsan-modning” atorlugit.

1.4. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara manna paasisutissiissutigeqqullugu, tassalu Naalakkersuisoqarfiup qulaani allaaserineqartut ujarlernermigut allagaatit A-p paasitinneqarumalluni qinnutigisaasa ilaat nassaa-risinnaasimagaluarnelai.

Naalakkersuisoqarfik taamatuttaaq qinnuigaara manna paasissutissiissutigeqqul-lugu, tassalu Naalakkersuisoqarfiup allagaatit A-p paasitinneqarumalluni qinnuti-gisaasa ilaat allatut iliorluni – soorlu A-mik oqaloqatiginninnermigut - nassaarisin-naasimagaluarnrai Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimaneraa.”

Naalakkersuisoqarfik uannut allakkatigut 5. marts 2020-meersutigut ilaatigut imatut allappoq:

”Suliamik suliarinneqqinneq

Ombudsmandip aallaqqaasiutigalugu naalakkersuisoqarfik paasissutisseeqquaa naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinneqqilernissaanut tunngavissaqalersitsiner-soq. Naalakkersuisoqarfiup suliap qaqeqqinneqarnissaanut tunngavissaqanngit-sutut isumaqarfigivaa.

Annertunerusumik paasissutissiisarneq

Naalakkersuisoqarfiup naliliinera tassaavoq A-p qinnuteqaataani suussusersisima-nissamik piumasaqaammik naammassinnissimanngitsoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut i-natsisaat nr. 9, 13. juni 1994-meersumi (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu i-natsit) § 4, imm. 3 pillugu nassuaatini allassimavoq, ”Aalajangersakkap kingune-raa allagaatinik paasitinneqarusuttup oqartussamut pineqartumut saaffiginnin-ngerinnermini suliap allagaatilluuniit pigineqarneri ilisimasimassagai. (...) Aalaja-ngersagaq aamma sulianik aalajangersimasunik tamanik imaluunniit sulianik pif-fissami aalajangersimasumi toqqorterneqarsimasunik tamanik misissuinissamik pisinnaatitsinngilaq.”

Justitsministereqarfiup ilitersuutaani nr. 11687 af 03/11/1986, immikkoortuni 17-19-imi § 4, imm. 3-mi allaqqavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnute-qaatip imarissagai ”qinnuteqaatini allakkiat suliaassarluunniit pineqartup paasiu-mallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput.”

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu 325/1963-i-meersumi qupp. 64-imi aamma allaqqavoq, ”paasissutissiinnermi taamaallaat pine-qarsinnaapput allagaatit 'suliami taaneqartumi takuneqarusuttumut' tunngasuin-narnut tunngasut. Aalajangersakkami pitsaaliorniarneqarpoq pisortat ingerlatsivi-

annut arlaat saaffiginnippat allagaatinik imminnermut soqutiginaateqarsinnaasunik ilisimaneqarani ujarlilernissaa”.

Taakku saniatigut Folketingip Ombudsmandiata FOB 2003-mi aalajangiinera innersuussutigineqarpoq, tassani Ombudsmandi oqaaseqarpoq oqartussat suliaq aalajangersimasoo pillugu allagaateqarnerisa ilisimanerat naammanngitsoq allagaatinik paasinnikkumasup allagaatit pineqartut siumungaaq ilisimappagit paasitinneqarnissamik piumasaqaatinik naammassinninnertut isigineqarnissaanut.

Allakkanik suussusersinissamik piumasaqaatinik naammassinnittoqarsimanngimmat A-p allagaatinik takunninnissamik qinnuteqaataanik naalackersuisoqarfik nas-saarsinnaasimanngilaq. Allagaatit takuneqarusuttut naalackersuisoqarfiup suus-susersisinnaanngimmagit annertunerusumik paasissutissiinissani naalackersuiso-qarfiup isumaliutiginnilaa. Aalajangiinermi tamanna ersarinnerusimanngimmat naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigaa.

Suliat suliarineranut sulisunik atuinerup sunniutaa

Naalackersuisoqarfiup nalilersuinerani pingaartinneqarsimavoq naalackersuiso-qarfik nalunaarsuiffimmik immikkut normulinnik allagaatinik paasitinneqarnissa-mik suliat tamarmik katersorneqarsimasunik immikkut nalunaarsuiffeqanngim-mat. Taamaammat suliat tamarmik A-p allagaatinik paasinnikkusulluni qinnute-qaataasa suussusersinissai suleqatit eqqaamasaannik imaluunniit naalackersuiso-qarfiup sulianik suliarinnissutaani tamakkiisumik ujarlernerimik tunngaveqassaaq, taamaattoqassappallu naalackersuisoqarfiup sulisut aalajangersimasut qaamma-tini arlalinni sulinissaannik immikkoortitsisariaqassaaq.

Naalackersuisoqarfiup innersuussutigisinnaavaa Isumaliutissiissut nr. 1510/2009 paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi immikkoortoq 1, qupperneq 387, tassanilu allaqqalluni ”Allagaatinik suussusersiniarnermi piumasaqaammi ingerlat-sivimmi oqartussaasut sulisunik suliakkiinissaanik tunngaviusumik isiginninniarto-qassaaq.”

Tamakku saniatigut Folketingip Ombudsmandiata aalajangigaa FOB 2009 17-2 innersuussutigineqarpoq, tassanilu allaqqavoq ”naak suliat suussusaanik ilisiman-ngikkaluarlugu allagaatinik takunninniartup piumasaata malinneqarnissaa naliler-sorneqassasoq suliat allagaatilluunniit nassaariniarnerini malunnaatilimmik anner-tuumilluunniit allaffissornikkut sulerujustuartoqarnissaa isiginiarneqassasoq.”

A-p ilisimatusartutut atorfeqarnerata sunniutaa

17. julimi saaffiginnissummini A-p immikkut maluginiaqquaa ilisimatusarnermut atugassaminik allagaatinik takunnikkumanini. Naalakkersuisoqarfiulli aappaanut illuanulluunniit sammingaluarpat tamanna annerusumik pingaartissimanngilaa, tassami pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliinissamik piumasaqaat naammassineqarsimanngimmat aamma sulisut amerlassusaat pillugu isiginninniarneq allanngorsimanngimmat, saaffiginnissut sumilluunniit pisuteqarsimagaluarpat apeqqutaatinngu. Suliap annertussusaa sulisunillu atuinisamut isiginninniarneq pillugu qulaani nalunaarusiaq innersuussutigineqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup sulianik suliarinninnermi atortuanik oqaatsinik ataasiakkaanik ujarlersinnaanera

Naalakkersuisoqarfiup sulianik suliarinnissutaa atorlugu oqaatsit ataasiakkaat ujarneqarsinnaaneri ilumoorpoq.

Ujarliut atorlugu ilaatigut oqaatsit ataasiakkaat ujarneqarsinnaapput. Tassanili takuneqarsinnaasarpot allakkiani, allagaatini, suliani allanilu tamani oqaaseq ilaappat. "Allagaatinik takunnikkumaneq" ujaraanni allagaatinik takunnikkumassutit arlallit "allagaatinik takunnikkumassutit"-nik oqaasertallit taamaalilluni nanineqarsinnaassapput, oqaaserli taanna allani aamma nanineqarsinnaassaaq, assersuutigalugu illup iluani allaffigeqatigiittarnerni, naleqqutassiani, ilinniartitsinnermi pikkorissarnermilu atortussiani, suliasat allattorsimaffianni, nutsikkani allanilu. Oqaaseq allakkiani allagaatinilu ilaatinneqartumiippat taakku immikkut ittumi takuneqarsinnaassapput.

Allagaatinik takunnikkumalluni suliani amerlanerpaani oqaaseq allagaatinik takunnikkumaneq imaluunniit allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat ilaasarpog. Taamaattoq mattunneqarsinnaanngilaq naalakkersuisoqarfimmut saaffiginnissut allagaatinik takunnikkumannissutaasinnaasoq naak allakkami tamanna ilaanngikaluartog. Assersuutigalugu allagaammik tunniusseqqusinnermi saaffiginnissut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malit-tarisassat malillugit suliarineqartussaavoq. Taamaalilluni "allagaatinik takunnikkumaneq" aamma "allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat" kisiisa ujarlerfigigaanni naammanngilaq.

Taakku saniatigut atortumi allagaatinut killiliisumik atortoqarpoq, allagaatit isertuussassanik inunnulluunniit paasissutissanik imaqarpata. Mailit susassaqtartunut avataaniittunut nassiunneqarlutillu tiguneqartartut isersinnaanerannut killegartineqakkajupput, taamaalilluni taamaallaat nassiussisoq tiguisussarlu kisimik allagaammik takunnissinnaasarlutik. Sulianik sullissisup taamaalilluni nammineerluni naalackersuisoqarfimmi sulisut sinnerinut takuneqarsinnaasunngortittussaavaa. Tamanna isumagineqarsimanngippat sulianik sullissisut allat allagaat nanisinnaasannngilaat.

Taamaapportaaq sullississut atorlugu suliat "allagaatinik takunnikkumaneq" imaluunniit "allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat" qulequtaappata ujarneqarsinnaallutik. Qulaani taaneqareersutut pinngitsoorneqarsinnaanngilaq allagaatinik takunnikkumassutit assersuutigalugu allagaatinut tunngasut allagaatinillu takunnikkumalluni suliami tunngasut sulianut kukkusunut ilisoorneqarsinnaasarneri, imaluunniit suliaq kukkusumik atserneqarluni allanneqarsimasarluni.

Naalackersuisoqarfik suliamik suliarinninnermut atatillugu taamatut ujaasisimavoq.

Naalackersuisoqarfiup A-p allagaatinik takunnikkumalluni qinnutigisaani nanisinnaasimanerai kiisalu naalackersuisoqarfiup A-mik oqaloqateqarsimasinnaaneranut tunngasut

Naalackersuisoqarfiup 16. juli 2018-imi aalajangiinerani naalackersuisoqarfik ima allappoq:

"Ujarlernerit ersarissarsinnaasuugukku, taamaaliornermi suliat sorliit pineqarnerisut suussusersineqarsinnaasunngorlugit, nutaamik qinnuteqarnissamut tikilluaqqusaavutit."

A kingornatigut ima akivoq: "Takunnikkumalluni qinnuteqaat ima ersarissarpara, taamaalillunga piffissami pineqartumi allagaatinik takunnikkumalluni aalajangiinerit pineqarlutik" kiisalu: "Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat

- Piffissami pineqartumi sulianik suliarinninnermut atorneqartoq”

Taamaammat naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq, tassalu naalakkersuisoqarfiup A oqaloqatigisimallugu tamatumanilu A-mut immikkut eqqumaffigeqqusimallugu suliat pineqartut ilaanni allagaatinik paasitinneqarsinnaasimammat.

Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera aamma unaavoq, tassalu A-p aalajangiinerit ilaannaanik pinissani soqutigisimanngikkaa.

Oqaaseqaat illua'tungiusumik tusarniaanissamut ilaatinnginneqartariaqarneranut tunngasoq

Oqaaseqaat tamakkerlugu ilaannaaluunniit A-mut tusarniaanermi ilaatinnginnissaanut tunngavissaqarani Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq.”

Naalakkersuisoqarfiup allagai 5. marts 2020-meersut A-mut 9. marts 2020-mi nassiuppakka qinnuigalugulu Naalakkersuisoqarfiup allagai 5. marts 2020-meersut pillugit oqaaseqaatissaqaruni taakku uannut nassiteqqullugit.

A-p akissutaa imaattoq 6. maj 2020-mi tiguara:

”Naalakkersuisoqarfik pillugu Ombudsmandimut 17. oktober 2018-imi naammagittaalliuutigat pillugu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmi pisortap [...]p 5. marts 2020-mi allagai pillugit oqaaseqaatikka matumuuna saqqummiutissavakka.

Naalakkersuisoqarfiup pisortaata allakkamini ilisimatitsissutigaa naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik itigartitsinermini ilisimatusarnermi atugassatut allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqarsimanera immikkut pingaartissimanngikkaa.

Folketingip Ombudsmandia pisortat ingerlatsinerat pillugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu oqartussanut ilitersuummini apeqqut tamanna pillugu ilaatigut ima allappoq:

”Atugassiissutinik atuinissaq naatsorsuutigineqartoq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaateqartup soqutigisaanut sanilliullugu naapertuutinngippat atugassiissutit pillugit aalajangersagaq oqartussap aatsaat atorsinnaavaa.

Tamanna isumaqarpoq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqartup sulianik allagaatinilluunniit immikkut soqutigisaqarnini uppersarsinnaappagu taava oqartussaq nalinginnaasumik pisussaaffeqassasoq qinnuteqaatip sulianissaanut – tassa suliap allagaatilluunniit annertussusii apeqqutaatinnagit.

Taamaattumik aalajangersakkamut piareersaataasut malillugit atugassiissutit pillugit aalajangersagaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinut tusagassiorfinnit tamanut saqqummersartunit tusagassiortunit ilisimatusartunilluunniit ilisimatusarfimmut akuerisaasumut atasunit saqqummiunneqartunut qaqutiguinnaq atorneqarsinnaassaaq, tusagassiorfiit taamaattut ilisimatusartullu nalinginnaasumik paasitinneqarnissamik immikkut soqutigisaqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarmat.”

Taamaattumik tamanna tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarnissap ilisimatusarnermut atorneqartussaana, taamatullu aamma ilisimatusartut nalinginnaasumik allagaatinik paasitinneqarnissamik tusagassiortut soqutiginninnerannut sanniunneqarsinnaasumik immikkut soqutigisaqarnerat immikkut pingaartinneqartariaqartoq atortussaattippara.

Naalakkersuisoqarfiup pisortaata ilanngullugu innersuussutigaa allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatiga akuerineqarsinnaanngitsoq, qinnuteqaat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusersisinnaanissamut piumasaqaammik naammassinnissimanngimmat. Tamatumunnga atatillugu Inatsisinik atuutsitsinermut ministeriaqarfiup, Justitsministeriap, ilitersuutaanit nr. 11678-imit 3. november 1986-imeersumit qulequtaqqami 17-imi immikkoortoq siulleg issuarpaa. Ombudsmandimut malugeqqusavara ilitersuummi qulequtaqqami tassani immikkoortumi kingusinnerusumi naalakkersuisoqarfiup pisortaata issuarsimanngisai suliamulli matumunnga attuumassutillit aamma uku atuarneqarsinnaammata:

"Taanna malillugu arlaata allagaatinik paasitinneqarnissamik kissaateqartup oqartussanut susassaqtunut saaffiginnissuteqannginnermini suliap piuneranut pinngitsoorani ilisimasaqalaarnissaa piumasaqaatigineqarsinnaavoq. Taamaallilluni ingerlatsivik pisussaaffeqanngilaq suliat aalajangersimasunut tunngasut tamaasa imaluunniit suliat piffissami aalajangersimasumi nalunaarsorneqarsimasut tamaasa misissuataarneqarnissaannut periarfissaqarnissamik qinnute-

qaatit akuerineqartarnissaannut. Tusagassiorfiilli taamatut qinnuteqarpata qinnuteqaat nalinginnaasumik akuerineqartariaqarpoq, nipangiussisussaaitaaneq pillugit malittarisassani il.il. allatut aalajangersaasoqarsimanngippat.”

Tamanna tunngavigalugu soqutiginninneralu tusagassiortut soqutiginninnerannut sanilliunneqarsinnaammat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 imaaliallaannaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnut itigartitsissutitut tunngavigneqarsinnaanngitsoq tunngavissaatissavara.

Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia pillugu naalakkersuisoqarfiup pisortaata ilisimatitsissutigaa naalakkersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarnissamik suliat tamarmik nalunaarsorneqartarfiannik nalunaarsuineri immikkut normumik peqaratik, taamatullu aamma allagaatinik paasitinneqarnissamik suliaq suliamut kukkusumut nalunaarsorneqarsimasinnaasarmat imaluunniit kukkusumik atserlugu pilersinneqarsimasinnaasarmat. Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia pillugu paasissutissat tamakku qinnuteqaatima itigartinneqarneranut tunngavilersuutit ilaattut atorneqarput. Allagaatinik nalunaarsueriaaseq atorneqartoq tupaallaatigingaa siarpara. Ombudsmandi nammineq piumassutisimik naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia immi isorineqartariaqarneris isumaliutigissallugu pissutissaqalersitsinnngippat naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia immikkut naammagittaalliutigerusuppara, tamannami naalakkersuisoqarfiup pisortaata paasissutissiissutai malillugit suleriaat-simut Ombudsmandip Inatsisartut Ombudsmandiata 2014-imi nalunaarutaa naapertorlugu allaffeqarfinnut atorneqartussatut kaammattuutigisaanik naammassin-nngimmat. Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia naammagit-taalliutigissallugu inatsiseqartitsinikkut soqutigisaraara, tassami tamanna allagaa-tinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnut itigartitsinermut tunngaviusut ila-gimmassuk.

Tamanna tunngavigalugu naalakkersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasiata amigaateqarsinnaanera pillugu paasissutissat itigartitsinermut tunngaviusinnaan-nginnerat atortussaatisavara.

Naalakkersuisoqarfiup pisortaata oqaatigaa *“aalajangiinerit ilaannaasaluunniit ta-kunissaannut soqutiginnissimannngitsunga”*. Naalakkersuisoqarfiup pisortaa taa-matut oqaaseqarnissaminut tunngavissaqanngitsoq isumaqarpunga. Naalakkersu-isoqarfiup periarfississimannngilaanga *“aalajangiinerit ilaannaasaluunniit”* takunis-

saannut. Naalakkersuisoqarfimmulli e-mailinni 17. juli 2018-imeersuni imatut allappunga:

”Illit ([Naalakkersuisoqarfimmi atorfilik]) paasissutissat taakku peqatigiilluta qanoq pissarsiarisinnaanervut oqaloqateqarnissat kissaatigigukku, piareersimavunga allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatima tunuartinneqarnissanut”.

Oqaloqateqarnissamik Naalakkersuisoqarfimmut kaammattuutiga akineqanngilaq. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup pisortaata taamatut saqqummiussaqaqnera ilisarisinnaanngilara.

Tamanna tunngavigalugu atortussaatisavara naalakkersuisoqarfik - uangaanngitsoq – tassaammat qinnuteqaat eqqarsaatigalugu oqaloqateqarnissamik kissaateqarsimanngitsoq. Tamanna aamma [atorfillip] uangalu akunnitsinni allaqatigiittarnerni, Ombudsmandimit takuneqarsinnaasutut naatsorsuutigisanni, takuneqarsinnaassaaq.

Naggataatigut oqaatigissavara ilisimatusartut, ilinniartut tusagassiortullu danskit siusinnerusukkut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaat, Kalaallit Nunaanni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumisut suussusersisinnannissamut piumasaqaatitalik, malillugu danskit qitiusumik allaffeqarfiinit allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu suliani allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatit assingusut tunngavigalugit paasitinneqarnissamut akuerineqartarsimammata. Tamatumunnga assersuutitut takoqqussavakka kandidatinngorniarluni immikkut allaaserisaq 2009-meersoq (Offentlighed nej tak!) 2003-milu allaaserisaq (Aktindsigt i aktindsigterne).” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

OQAASEQAAMMUT MALITSEQARTITSINEQ

E-maili Naalakkersuisoqarfimmit 26. august 2020-mi tiguara. Naalakkersuisoqarfik imatut allappoq:

“Inatsisartut Ombudsmandiannut

A-p allagaatinik paatinneqarumalluni qinnutigisami itigartinneqarneranik naam-magittaalliuutaa pillugu oqaaseqaatersi tiguarput.

Suliaq Naalakkersuisoqarfiup massakut suliareqqinnialerpaa. A allagaatinik pine-qartunik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinne-qarsinnaanersoq tamatumunnga atatillugu isumaliutersuutigeqqinniarpaput.”
(Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi nutaap assilinera uannut 1. september 2020-mi nassiuppaa.